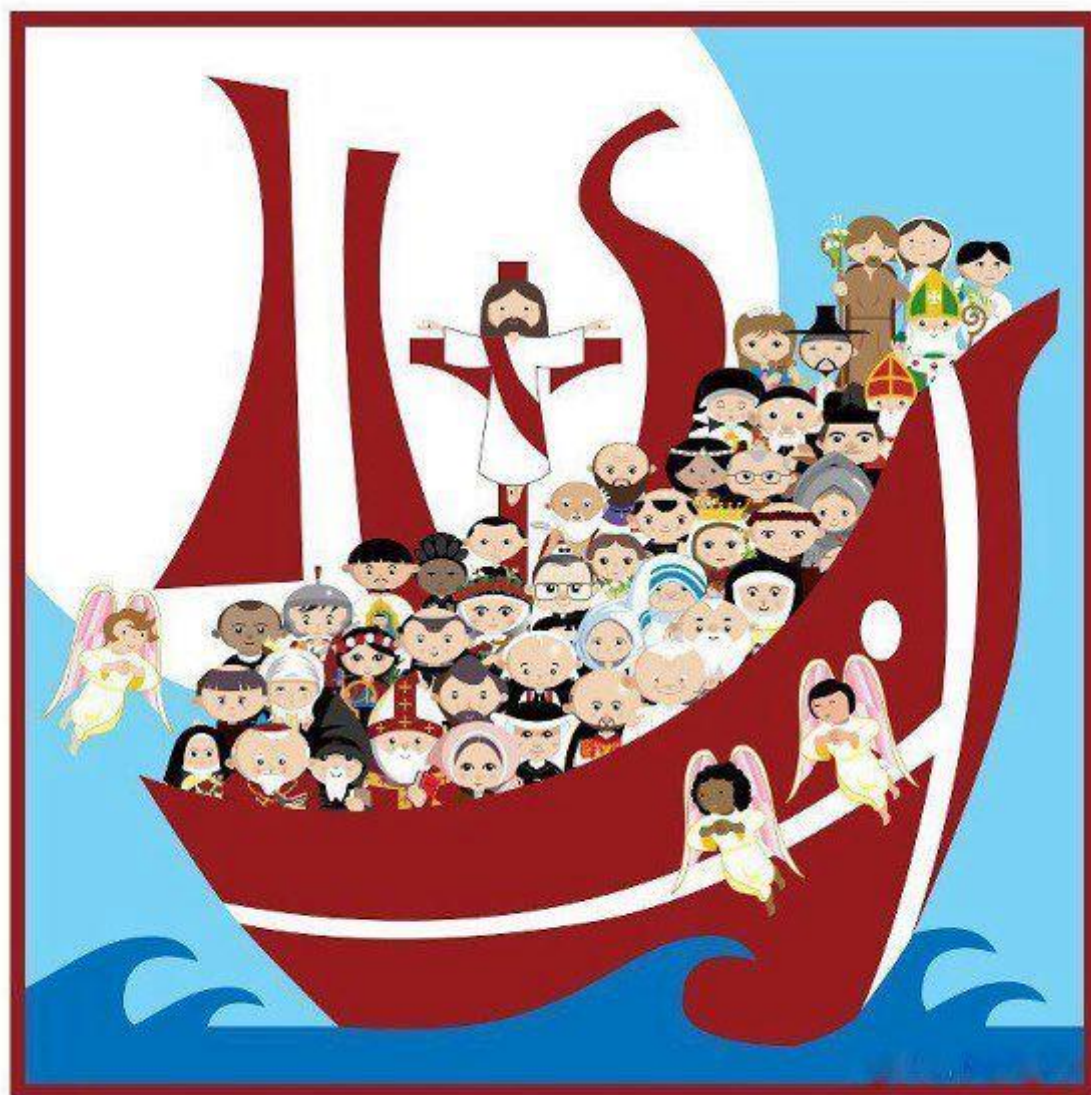

BENEDIKT XVI.

Božja svemoć

*Papina kateheza na općoj audijenciji
u srijedu 30. siječnja 2013.*

Draga braćo i sestre,

u prethodnoj smo se katehezi zadržali na početnim riječima Vjerovanja: "Vjerujem u Boga". Ali ta ispovijest vjere pobliže određuje tu tvrdnju: Bog je Otac svemogući, Stvoritelj neba i zemlje. Želim dakle zajedno s vama razmišljati o prvoj, temeljnoj definiciji Boga kojeg nam predstavlja Vjerovanje: on je Otac.

Danas nije uvijek lako govoriti o očinstvu. Prije svega u zapadnom svijetu, razdvojene obitelji, sve više iscrpljujuće radne obaveze, brige a često i teškoća da se izađe na kraj s obiteljskim financijama, nasrtljivost masovnih medija u svakodnevnom životu koja kod ljudi izaziva rastresenost samo su neki od mnogih činitelja koji mogu omesti vedri i konstruktivni odnos između očeva i djece. Komunikacija je ponekad teška, povjerenja nestaje i odnos sa ocem može biti doveden u pitanje; upitno može postati također zamišljanje Boga kao oca, budući da djeca nemaju primjerene uzore na koje bi se mogla pozvati. Za onoga koji ima iskustvo previše autoritarnog, nepopustljivog i krutog, ili ravnodušnog i neosjećajnog, ili čak odsutnog oca, nije lako zamišljati s vedrinom Boga kao Oca i prepustiti mu se s povjerenjem.

Ali biblijska objava pomaže prevladati te teškoće govoreći nam o Bogu koji nam pokazuje što znači doista biti "otac". Evanđelje na poseban način objavljuje to lice Boga kao Oca koji ljubi do te mjere da predaje svoga Sina za spasenje ljudskog roda. Referiranje na lik oca pomaže dakle shvatiti nešto od Božje ljubavi koja međutim ostaje beskrajno veća, vjernija, potpunija od ljubavi bilo kojeg čovjeka. "Ta ima li koga među vama – kaže Isus u želji da dočara učenicima Očevo lice – da bi svojemu sinu, ako ga zaište kruha, kamen dao? Ili ako ribu zaište, zar će mu zmiju dati? Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac vaš, koji je na nebesima, dobrima obdariti one koji ga zaištu!" (Mt 7, 9-11; usp. Lk 11, 11-13). Bog nam je Otac zato što nas je blagoslovio i izabrao prije stvaranja svijeta (usp. Ef 1, 3-6), učinio nas je stvarno svojom djecom u Isusu (usp. 1 Iv 3, 1). I, poput Oca, Bog nas prati s ljubavlju u našem životu, darujući nam svoju Riječ, svoje učenje, svoju milost, svoga Duha.

On – kao što objavljuje Isus – je Otac koji hrani ptice nebeske tako da one ne moraju sijati i žeti, i ukrašava divnim bojama poljsko cvijeće, odijevajući ga u halje ljepše od Salomonovih (usp. Mt 6, 26-32; Lk 12, 24-28); a mi – dodaje Isus – vrijedimo daleko više od cvijeća i ptica na nebu! I ako je on tako dobar da "daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima" (Mt 5, 45), možemo se uvijek bez straha i s potpunim povjerenjem uzdati u njegovo očinsko oprostjenje kada zalutamo s pravoga puta. Bog je dobri Otac koji prihvaća i prima u zagrljaj izgubljenog i raskajanog sina (usp. Lk 15, 11sl.), daje besplatno onima koji ga zaištu (usp. Mt 18, 19; Mk 11, 24; Iv 16, 23) i pruža kruh nebeski i vodu živu od koje čovjek živi u vijeke (usp. Iv 6, 32.51.58).

Zato molitelj u Psalmu 27, okružen neprijateljima, napadan od zlotvora i klevetnika, dok traži Gospodinovu pomoć i za nju moli, može dati svoje puno svjedočanstvo riječima: "Ako me otac i mati ostave, Jahve će me primiti" (r. 10). Bog je Otac koji nikada ne ostavlja svoje djece, Otac pun ljubavi koji pomaže, prihvaća, oprašta, spašava, i to čini

vjernošću beskrajno većom od ljudske, toliko velikom da otvara vrata vječnosti. "Vječna je ljubav njegova" ponavlja se kao u nekim litanijama u svakom retku Psalma 136 u kojem se prolazi povijest spasenja. Božja ljubav ne nestaje, ne umara se od nas; to je ljubav koja daje do kraja, sve do žrtve Sina. Vjera nam daje tu sigurnost, koja postaje sigurna hrid na kojoj možemo graditi svoj život: možemo se uhvatiti u koštac sa svim teškoćama i opasnostima, iskustvom tame krize i trenucima boli, poduprti vjerom da nas Bog nikada ne ostavlja same i da nam je uvijek blizu, da bi nas spasio i donio nam život.

U Gospodinu Isusu se pokazuje punina dobrohotnog lica Oca koji je na nebesima. Upoznavajući Njega možemo upoznati također Oca (usp. Iv 8, 19; 14, 7), gledajući njega možemo vidjeti Oca, jer je on u Ocu i Otac u njemu (usp. Iv 14, 9.11). On je "slika Boga nevidljivoga", kako ga se naziva u Poslanici Kološanima, "Prvorođenac svakog stvorenja... Prvorođenac onih koji ustaju od mrtvih", "po njemu imamo otkupljenje, oproštenje grijeha" i pomirenje svega, "jer je krvlju svoga križa izmirio sa sobom sve, bilo na zemlji, bilo na nebesima" (usp. Kol 1, 13-20).

Vjera u Boga Oca traži od nas da vjerujemo u Sina, po djelovanju Duha Svetoga i prepoznamo u križu koji spašava konačnu objavu Božje ljubavi. Bog nam je Otac jer daje svoga Sina za nas; Bog nam je Otac jer nam oprašta naše grijeha i donosi nam radost uskrsloga života; Bog nam je Otac zato što nam daje Duha Svetoga po kojem postajemo djeca i omogućuje nam da ga zovemo, u istini, "Abba, Oče" (usp. Rim 8, 15). Zato Isus, kada nas uči moliti, poziva nas da mu se obraćamo sa "Oče naš" (Mt 6, 9-13; usp. Lk 11, 2-4).

Božje je očinstvo, dakle, beskrajna ljubav, nježnost koja se priginje nad nas, slabu djecu, potrebitu svega. Psalam 103, veliki himan Božjeg milosrđa, proklamira: "Kako se otac smiluje dječici, tako se Jahve smiluje onima što ga se boje. Jer dobro zna kako smo sazdani, spominje se da smo prašina" (rr. 13-14). Upravo naša malenost, naša slaba ljudska narav, naša krhkost pretvara se u vapaj milosrdnom Gospodin da očituje svoju veličinu i nježnost Oca pomažući nam, opraštajući nam i spašavajući nas.

A Bog odgovara na naš vapaj, šaljući svoga Sina, koji umire i uskrišava za nas; ulazi u našu krhkost i izvodi ono što čovjek sâm nikada ne bi mogao izvesti: preuzima na sebe grijeh svijeta, kao nevini jaganjac, i ponovno nam otvara put prema zajedništvu s Bogom, čini nas pravom djecom Božjom. Upravo se ondje, u vazmenom otajstvu, objavljuje u svem svom sjaju konačno lice Oca. Upravo se ondje, na slavnom križu, događa puno očitovanje Božje veličine kao "svemogućeg Oca".

Ali mogli bismo se zapitati: kako je uopće moguće zamisliti svemogućeg Bog gledajući Kristov križ, gledajući moć zla koja seže dotle da ubija Božjeg Sina? Mi bismo htjeli Božju svemoć prema našim mentalnim shemama i našim željama: "svemogućeg" Boga koji rješava probleme, koji intervenira da s našeg životnog puta ukloni svaku teškoću, koji pobjeđuje sve neprijateljske sile, mijenja tijek događaja i dokida bol. Tako danas mnogi teolozi tvrde da Bog ne može biti svemoguć jer u protivnom ne bi moglo biti toliko patnje, toliko zla u svijetu. Zapravo mnogima, kada ih snađe neko zlo i trpljenje, postaje teško vjerovati u Boga Oca i vjerovati da je on svemoguć; neki traže

bijeg u idole, popuštaju pred napašću da traže odgovor u tobožnjoj svemoći "magije" i u njezinim lažnim obećanjima.

Ali vjera u svemogućeg Boga vodi nas na veoma različite putove: Božji putovi i namisli su drukčiji od naših (usp. Iz 55, 8) i njegova je svemoć također različita: ne očituje se kao automatska i svojevoljna sila, već je označena milosrdnom i očinskom slobodom. Zapravo, stvarajući slobodna stvorenja, dajući slobodu, odrekao se dijela svoje moći, ostavljajući moć naše slobode. Tako one ljubi i poštuje slobodan odgovor ljubavi na svoj poziv. Kao Otac, on želi da mi postanemo njegova djeca i živimo kao takvi u njegovu Sinu, u zajedništvu, u punoj prisnosti s njim. Njegova se svemoć, dakle, izražava u ljubavi, u milosrđu, u opraštanju, u prihvaćanju naše slobode i u neumornom pozivanju na obraćenje srca, u držanju koje je samo naizgled slabo – Bog se čini slab, sjetimo se Isusa Krista koji moli, koji dopušta da bude ubijen. Stav koji je na prvi pogled slab, a čine ga strpljivost, krotkost i ljubav, pokazuje da je to pravi način da se bude moćan! To je Božja moć! I ta će moć pobijediti! Mudrac iz Knjige mudrosti ovako se obraća Bogu: "A ti si milostiv svemu jer možeš sve i kroz prste gledaš na grijeha ljudima da bi se pokajali. Jer ti ljubiš sva bića... Ali ti štediš, jer sve je tvoje, Gospodaru, ljubitelju života" (11, 23-24a.26).

Samo onaj koji je doista moćan može podnositi zlo i pokazati se sućutnim; samo onaj koji je doista moćan može potpuno odjelotvoriti snagu ljubavi. A Bog, kojem sve pripada jer je sve stvorio, objavljuje svoju snagu ljubeći sve i svakoga, u strpljivom očekivanju obraćenja nas ljudi, koje želi imati kao djecu. Božja svemoćna ljubav ne pozna granica, tako da "ni svojega Sina nije poštedio, nego ga je za sve nas predao!" (Rim 8, 32). Svemoć ljubavi nije onakva kakvom je zamišljaju moćnici ovoga svijeta, već je potpuno sebedarje, a Isus, Božji Sin, objavljuje svijetu Očevu svemoć dajući život za nas grešnike. Ovo je prava, autentična i savršena Božja moć: odgovoriti na zlo dobrom, na uvrede praštanjem, na smrtonosnu mržnju ljubavlju koja daje život. Tada je zlo doista pobijeđeno, jer je oprano Božjom ljubavlju; tada je smrt definitivno poražena jer je preobražena u dar života. Bog Otac uskrišava Sina: smrt, velika neprijateljica (usp. 1 Kor 15, 26), je poražena i oduzet joj je otrovni žalac (usp. 1 Kor 15, 54-55), a nama, oslobođenima od grijeha, omogućen je pristup našoj stvarnosti djece Božje.

Dakle, kada kažemo "Vjerujem u Boga oca svemogućega" mi izražavamo svoju vjeru u moć Božje ljubavi koji u svome umrlom i uskrsлом Sinu pobjeđuje mržnju, zlo, grijeh i otvara nas vječnom životu, životu djece koja žele biti zauvijek u "kući Očevoj". Reći "Vjerujem u Boga oca svemogućega", u njegovu moć, u njemu svojstveno očinstvo, uvijek je čin vjere, obraćenja, promjene našeg načina razmišljanja, čitave naše ljubavi, čitavog našeg načina življenja.

Draga braćo i sestre, molimo Gospodina da podupre našu vjeru, da nam dadne snage da naviještamo Krista raspetog i uskrslog i da ga svjedočimo u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. I neka nam Bog udijeli da prihvatimo dar svoga sinovstva, da živimo u punini stvarnost vjerovanja, u povjerljivom predanju Očevoj ljubavi i njegovoj milosrdnoj svemoći koja je prava svemoć i koja spašava.